

A Bizottság jelentése a 2004-es évre vonatkozó élelmiszer-besugárzásról

(2006/C 230/08)

ÖSSZEFOGLALÁS

Az ionizáló sugárzással kezelt élelmiszerekre és élelmiszer-összetevőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1999. február 22-i 1999/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 7. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamoknak minden évben el kell juttatniuk a Bizottsághoz:

– a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit, különösen a kezelt termékek kategóriája és mennyisége, valamint az alkalmazott dózisok tekintetében,

és

– a termék értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatok eredményeit, valamint a besugárzott élelmiszerek kimutatására használt módszereket.

2004-ben 10 tagállamban működött engedélyezett besugárzást végző létesítmény. 7 tagállam jutatta el a kért információt a kezelt élelmiszerek kategóriája, mennyisége, illetve a dózisok tekintetében. Következésképpen nem ismeretes az EU-ban a 2004-es év során besugárzott élelmiszerek pontos mennyisége.

16 tagállam számolt be a forgalomba hozott élelmiszerek vizsgálatáról. 2004-ben összesen 7 169 élelmiszermintát vizsgáltak meg. A forgalomban lévő termékek 3,9 %-át kezelték besugárzással a termék megfelelő felcímkézése nélkül. Elsősorban az Ázsiából behozott termékek, különösen az ázsiai térsztafélék és száraztészták esetében tűnik úgy, hogy illegálisan kezelték őket sugárzással.

A tagállamok között a vizsgálatok eredményeinek tekintetében tapasztalható különbségek részben a mintavétellel és az alkalmazott vizsgálati módszerek hatékonyságával indokolhatók.

1. Jogalap és háttér

Az 1999/2/EK irányelv 7. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamok minden évben kötelesek eljuttatni a Bizottsághoz:

– a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit, különösen a kezelt termékek kategóriája és mennyisége, valamint az alkalmazott dózisok tekintetében,

és

– a termék értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatok eredményeit, valamint a besugárzott élelmiszerek kimutatására használt módszereket.

A Bizottság az éves jelentésekben az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzéteszi ezen eredményeket.

E jelentés a 2004. január 1. és a 2004. december 31. közötti időszakot öleli fel.

Az élelmiszer-besugárzás általános szempontjairól az Európai Bizottság Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóságának⁽²⁾ honlapján áll rendelkezésre további információ.

1.1. Besugárzást végző létesítmények

Az 1999/2/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében csak az engedélyezett besugárzást végző létesítményekben kezelhetik az élelmiszereket sugárzással. Az EU-ban található létesítményeket a tagállamok illetékes hatóságai engedélyezik. A tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot az engedélyezett besugárzást végző létesítményeikről (7. cikk (1) bekezdése).

A Bizottság közzétette a tagállamokban engedélyezett létesítmények jegyzékét⁽³⁾.

⁽¹⁾ HL L 66., 1999.3.13., 16. o. Az 1882/2003/EK irányelvvel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosítva.

⁽²⁾ http://europa.eu.int/comm/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm.

⁽³⁾ HL C 187., 2003.8.7., 13. o.

1.2. Besugárzott élelmiszerek

Az EU-ban engedélyezett a szárított aromás fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők besugárzása (az ionizáló sugárzással kezelt élelmiszerek és élelmiszer-összetevők közösségi listájának megállapításáról szóló, 1999. február 22-i 1999/3/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾). Továbbá 6 tagállam jelentette be, hogy az 1999/2/EK irányelv 4. cikke (4) bekezdésével összhangban fenntartja nemzeti engedélyeit egyes élelmiszerekre vonatkozóan. A nemzeti engedélyek jegyzékét a Bizottság⁽²⁾ közzétette.

Az 1992/2/EK irányelv 6. cikke szerint valamennyi besugárzott élelmiszert, illetve valamennyi összetett élelmiszer besugárzott élelmiszer-összetevőjét „besugárzott” vagy „ionizáló sugárzással kezelt” feliratú címkével kell ellátni.

A megfelelő címkézés biztosítása, illetve a nem engedélyezett termékek felderítése érdekében az Európai Szabványügyi Bizottság (CEN) az Európai Bizottság megbízását követően számos vizsgálati módszert szabványosított.

2. A besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményei

A tagállamok létesítményeiről a Bizottság honlapján található részletes tájékoztatás:

http://europa.eu.int/comm/food/food/biosafety/irradiation/approved_facilities_en.pdf

A tagállamok a következő információkat bocsátották rendelkezésre:

2.1. Belgium

Az illetékes hatóságok által 2004-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy az IBA Mediris S.A. besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményben 2004-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáját és mennyiségét mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t) (*)
Homoki garnélarák	685,7
Békacomb	2 688,4
Fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	496,0
Fagyasztott zöldség	143,4
Sajt	26,6
Tojás	168,9
Baromfi/Vad	219,8
Hús	966,8
Hal	191,9
Szárított gyümölcs	2,8
Keményítő	112,5
Plazma	46,4
Készételek	167,5
Összesen	5 776,6

(*) A mennyiségek kg-ban vannak feltüntetve.

(1) HL L 66., 1999.3.13., 24. o.

(2) HL C 56., 2003.3.11., 5. o.

2.2. Cseh Köztársaság

Az illetékes hatóságok által 2004-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy az Artim spol.s.r.o besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményben 2004-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáját és mennyiségét mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt teljes átlagos sugárzási dózis (kGy)
Szárított aromás fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	460,3	5
Tojásfehérje	0,01	3
Összesen	460,8	

2.3. Németország

A jelentéstételi időszakban négy engedélyezett besugárzást végző létesítmény működött Németországban:

a) Gamma Service Produktbestrahlung GmbH, Radeberg

Az illetékes hatóságok által 2004-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményben 2004-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáját és mennyiségét mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt teljes átlagos sugárzási dózis (kGy)
Szárított zöldségek	3,3	<10
Fűszernövények és ételízesítők	338,4	<10
Egyéb élelmiszerek (guarana mag)	0,7	<10
Összesen	342,4	

b) Beta-Gamma Service GmbH&Co. KG, Wiehl

Az illetékes hatóságok által 2004-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményben 2004-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáját és mennyiségét mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt teljes átlagos sugárzási dózis (kGy)
Szemcsésnyelű fenyőtinóru	1,20	6,6
Növényi nyersanyagok (petrezselyem, kapor, koriander)	2,50	6,3
Porított spenót	4,32	6,5
Porított zeller/torma	3,00	6,6
Petrezselyem	13,00	5,2
Összesen	24,02	

c) Isotron Deutschland GmbH, Allershausen

Az illetékes hatóságok által 2004-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményben 2004-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáját és mennyiségét mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt teljes átlagos sugár- zási dózis (kGy)
Ételízesítők	53	7-9
Fűszernövények	440	7-9
Összesen	429,21	

d) Gamma-Service GmbH&Co KG, Bruchsal

Ebben a létesítményben 2004-ben nem került sor élelmiszeripari termék besugárzására.

2.4. Spanyolország

Spanyolországban két létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása.

E tagállam nem továbbította a létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit.

2.5. Franciaország

Franciaországban hét létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása.

Az illetékes hatóságok által 2004-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmények megfelelnek az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményekben 2004-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáját és mennyiségét mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt teljes átlagos sugár- zási dózis (kGy)
Fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	203	10
Fagyasztott fűszernövények	1	10
Szárított zöldség és gyümölcs	2	1
Gumiarábikum	28	3
Kazein, kazeinát	54	6
Mechanikus úton nyert baromfihús, baromfibelsőség	635	5
Fagyasztott békacomb	813	5
Homoki garnélarák	20	
Összesen	1 802	

2.6. Magyarország

Magyarországon egy létesítményben engedélyezett az élelmiszer-besugárzás.

E tagállam nem továbbította a létesítményben elvégzett vizsgálatok eredményeit.

2.7. Olaszország

Olaszországban egy létesítményben engedélyezett az élelmiszer-besugárzás.

E tagállam nem továbbította a létesítményben elvégzett vizsgálatok eredményeit.

2.8. Hollandia

Hollandiában két létesítményben engedélyezett az élelmiszer-besugárzás.

2004-ben az Isotron Ede-ben található létesítményének általános vizsgálatát végezték el. Az Etten-Leur-ben található létesítményt csak a veszélyelemzésre és a kritikus ellenőrzési pontokra (HACCP) vonatkozóan vizsgálták meg. Az elvégzett vizsgálatok eredményeiről nem bocsátottak rendelkezésre információkat.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményekben 2004-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáját és mennyiségét mutatja.

Termékek 2004-ben	Mennyiség (t) (*)
Fűszerek/fűszernövények	1 638,4
Aszalt zöldségek	1 088
Baromfihús (fagyasztott)	23,2
Homoki garnélarák (fagyasztott)	284,8
Béka darabok	64
Tojásfehérje (hűtött)	1,6
Élelmiszer (**)	1 647,2
Élelmiszer minta	21,6
Összesen	4 768,8

(*) A mennyiségek „karton”-ban van vannak kifejezve, kartononként átlagosan 800 kg-mal számolva.

(**) Harmadik országokba irányuló kivitelre szánt termékek.

2.9. Lengyelország

Lengyelországban két létesítményben engedélyezett az élelmiszer-besugárzás.

A Lódzi Műszaki Egyetem Alkalmazott Sugárzaskémiai Intézete létesítményeinek vizsgálatát az Állami Egészségügyi Felügyelőség végezte el az 1999/2/EK EU-irányelvnek megfelelően.

Az alábbi táblázatok az ezen létesítményekben 2004-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáját és mennyiségét mutatják.

1. Nukleáris Kémiai és Technológiai Intézet, Varsó

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt teljes átlagos sugárzási dózis (kGy)
Fűszerek, fűszernövények, szárított zöldségek	619,3	7
Szárított gomba	61,4	5-7
Összesen	680,7	1

2. Lódzi Műszaki Egyetem Alkalmazott Sugárzaskémiai Intézete

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt teljes átlagos sugárzási dózis (kGy)
Fűszerek	47,8	8
Összesen	47,8	

2.10. Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyságban egy létesítményben engedélyezett az élelmiszer-besugárzás.

Az Élelmiszerszabvány-ügyi Hivatal (Food Standards Agency) 2004 decemberében végezte el a vizsgálatokat a létesítményben (hivatkozás: EW/04). A létesítmény megfelel az engedélyének és az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az Egyesült Királyságban 2004-ben nem végeztek engedélyezett élelmiszer-besugárzást.

2.11. Az EU-ra vonatkozó összefoglaló

10 tagállam, beleértve 3 új tagállamot, rendelkezik az 1999/2/EK irányelv 7. cikke (2) bekezdésével összhangban engedélyezett besugárzást végző létesítménnyel.

Csak 4 tagállam továbbította a Bizottságnak a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit. Spanyolország, Magyarország és Olaszország nem bocsátotta rendelkezésre az információkat.

Ezért az Unióban besugárzott élelmiszerek pontos mennyisége nem határozható meg.

3. **A termék értékesítési fázisában végzett vizsgálatok eredményei, valamint a besugárzott élelmiszerek kimutatására használt módszerek**

A tagállamok a következő információkat bocsátották rendelkezésre:

3.1. *Ausztria*

118 mintát vizsgáltak meg az ionizáló sugárzással való kezelés tekintetében. A besugárzást egy, az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó sürgősségi riasztórendszeren (RASFF) keresztül történt bejelentést követő vizsgálat kapcsán vett, szárított halból származó minta esetében mutatták ki.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 118		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Bazsalikom	2	0	EN 1788 EN 13751
Csili	2	0	EN 1788 EN 13751
Szegfűszeg	1	0	EN 1788 EN 13751
Majoranna	4	0	EN 1788 EN 13751
Oregánó	4	0	EN 1788 EN 13751
Paprika	7	0	EN 1788 EN 13751
Bors	10	0	EN 1788 EN 13751
Borsmenta	1	0	EN 1788 EN 13751
Rozmaring	4	0	EN 1788 EN 13751
Gyógynövénytea (fűszerezett)	34	0	EN 1788 EN 13751
Kakukkfű	5	0	EN 1788 EN 13751
Csirke	14	0	EN 1786
Pulyka	3	0	EN 1786
Kacsa	15	0	EN 1786
Lúd	11	0	EN 1786
Szárított hal	1	1	EN 1785
Összesen	117	1	
A vizsgált minták összesen (%)	99	1	

3.2. Belgium

Összesen 225 mintát elemeztek. Egyik sem bizonyult besugárzottnak.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 225		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett (származás)	
Fagyasztott homoki garnélarák, páncél vagy fej nélkül	40	0	EN 1785
Szárított fűszernövények és fűszerek	44	0	EN 1785
Mechanikus úton nyert baromfiús	23	0	EN 1785
Friss eper	27	0	EN 1785
Reszelt sajt	42	0	EN 1785
Összesen	225	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.3. Ciprus

2004-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.4. Cseh Köztársaság

Összesen 17 mintát elemeztek. Egy gyógynövényteaából vett mintában mutattak ki besugárzást, és a minta nem volt megfelelően felcímkézve.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 17		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Fűszerek	8	0	EN 13751 EN 1788
Gyógynövénytea-termékek	3	1	EN 13751 EN 1788
Étrend-kiegészítők	5	0	EN 13751 EN 1788
Összesen	16	1	
A vizsgált minták összesen (%)	94	6	

3.5. Németország

4 302 élelmiszermintát vizsgáltak meg. Ebből 74, azaz átlagosan 1,7 % volt nem megfelelő: 62 minta nem volt megfelelően felcímkézve és 12 mintán illegálisan végeztek besugárzást.

A jogsértések nagyon aránytalanul oszlanak meg az egyes termékkategóriák között. Az „ázsiai tésztából készült falatkák, krékek, pizza, TV előtt fogyasztott snack” csoportból 14 mintából 5 (36 %) besugárzott volt és nem volt megfelelően felcímkézve.

Meg kell jegyezni, hogy a nem megfelelő minták nagy részét az Ázsiából származó termékek tették ki.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 4 302		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett (*) (származás)	
Tej/tejtermékek	52	0	EN 1788 EN 1787 EN 1784 EN 1785
Zöldfűszerrel ízesített sajt	57	0	EN 1788 EN 1784 EN 1787
Fűszervaj	28	0	EN 1787 EN 1788
Tojás, tojásból készült termékek	6	0	EN 1784 mod.
Hús (beleértve a fagyasztott húst, kivéve a baromfit és a vadhúst)	11	0	EN 1784 mod. EN 1786
Húsipari termékek (kivéve kolbász)	31	1 (*) (Vietnám)	EN 1786 EN 1788
Kolbász	69	0	EN 1784 mod. EN 1786 EN 1788 EN 1787
Baromfi	124	0	EN 1784 EN 1786
Vadhús	12	0	EN 1786 EN 1784
Hal és halászati termékek	76	4 (*) (Thaiföld)	EN 1784 EN 1786 EN 1788
Rákok, kagylók, éti kagylók és egyéb vízi állatok, beleértve a belőlük készült termékeket	227	2 (*)	EN 1786 EN 1788 L 12.01-1
Hüvelyesek	40	0	EN 1787 EN 1788 EN 13751 (vizsgálat)
Levesek, mártások	69	3	EN 1787 EN 1788 EN 13751
Gabonafélék és gabonakészítmények	68		EN 1787 EN 1788 EN 13751

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 4 302		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett (*) (származás)	
Olajos magvak	83	0	EN 1784 EN 1787 EN 1788 EN 13751
Dió	307	0	EN 1784 mod. EN 1786 EN 1787 EN 1788 EN 13751
Burgonya, magas keményítőtartalmú növényi részek	37	0	EN 1787 EN 13751 EN 1788
Friss zöldségek, saláta	86	0	EN 1787 EN 1788 EN 13751
Szárított zöldségek, növényi termékek	112	2 (*) (Kína, porított spenót)	EN 1787 EN 1788 EN 13751 (vizsgálat)
Friss gomba	79	0	EN 1788 EN 13751
Szárított gomba vagy gombából készült termékek	281	3 + 2 (*) (Ázsia, Olaszország, Németország)	EN 1787 EN 1788 EN 13751 (vizsgálat)
Friss gyümölcs	192	1 (*)	EN 1784 mod. EN 1784 EN 1787 EN 1788 EN 13751.
Szárított gyümölcs vagy gyümölcsből készült termékek	213	0	EN 1787 EN 1788 EN 13708 EN 13751 L 30.00-3
Nyers kávé	15	0	EN 1788
Tea, teához hasonló termékek	291	0	EN 1788 EN 1787 EN 13751 EN 13751 (vizsgálat)
Fogyasztásra kész ételek	8	0	EN 1786 EN 1787 EN 1788
Fűszerek, beleértve a készítményeket és a fűszersókat	1 268	34	EN 1786 EN 1787 EN 1788 EN 13751 EN 13751 (vizsgálat) EN 13788

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 4 302		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett (*) (származás)	
Fűszernövények	171	2	EN 1787 EN 1788 EN 13751 EN 13788
Száraz készételek	73	13 (Vietnám, Tajvan, Törökország, Németország)	EN 1787 EN 1788 EN 13751
Ázsiai tésztából készült falatkák, krékek, pizza, TV előtt fogyasztott snack	9	5	EN 1787 EN 1788
Étrend-kiegészítők	90	2	EN 1784 mod. EN 1787 EN 1788 EN 13751 EN 13751 (vizsgálat)
Egyéb	43		EN 1787 EN 1788
Összesen	4 228	74	
A vizsgált minták összesen (%)	98	2	

(*) „Besugárzott” jelöléssel ellátva, azonban a besugárzás nem engedélyezett.

3.6. Dánia

A Dán Állat-egészségügyi és Élelmiszerellenőrző Hatóság (DVFA) 53, gyógynövényből készült étrend-kiegészítőből és étrend-kiegészítők nyersanyagként szolgáló gyógynövényekből vett mintát vizsgált meg. 3 minta bizonyult besugárzottnak, illetve tartalmazott besugárzott összetevőket. Egyik minta sem volt a besugárzás vonatkozásában megfelelően felcímkézve.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 53		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Gyógynövényből készült étrend-kiegészítők és étrend-kiegészítők nyersanyagként szolgáló gyógynövények	50	3	EN 13783 (vizsgálat) és EN 1788 (ellenőrzés)
Összesen	50	3	
A vizsgált minták összesen (%)	94	6	

3.7. Észtország

2004-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.8. Görögország

Összesen 76 mintát elemeztek. 5 étrend-kiegészítőben mutattak ki besugárzást. Ezen minták címkézéséről nem érkezett információ.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 76		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott	
Szárított fűszerek és fűszernövények	34	0	EN 13751
Étrend-kiegészítők	30	5	EN 13751
Kakaó	11	0	EN 13751
Hal	1	0	EN 13751
Összesen	71	5	
A vizsgált minták összesen (%)	93	7	

3.9. Spanyolország

E tagállam nem továbbította a piacon elvégzett vizsgálatok eredményeit.

3.10. Finnország

Összesen 309 mintát elemeztek. A szárított fűszerekből és fűszernövényekből vett 297 vizsgált minta közül 84 esetben állapították meg, hogy besugárzott anyagot tartalmaz. Ezek többsége a Kínából, illetve más ázsiai országokból behozott instant tézstákban található fűszerkeverék volt.

Összesen 12 étrend-kiegészítőt elemeztek, és 8 esetben állapították meg, hogy besugárzott anyagot tartalmaz.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 309		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Szárított fűszerek és fűszernövények	213	84	EN 13751 EN 1788
Étrend-kiegészítők	4	8	EN 13751 EN 1788
Összesen	217	92	
A vizsgált minták összesen (%)	70	30	

3.11. Franciaország

Összesen 60, többnyire fűszerekből vett mintát elemeztek. Egyik sem bizonyult besugárzottnak.

3.12. Magyarország

Összesen 134 mintát elemeztek. 2 fűszernövényből vett mintában mutattak ki besugárzást, amelyek egyike nem volt megfelelően felcímkézve.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 134		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott (*)	
Fűszernövények	117	2	EN 1788
Tea	15	0	EN 1788
Összesen	132	2	
A vizsgált minták összesen (%)	99	1	

(*) Egy minta nem volt megfelelően felcímkézve.

3.13. Írország

Összesen 586 mintát elemeztek, amelyek közül 9 esetében igazolták a besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 586		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott	
Baromfi virsli	1	0	EN 13751 EN 1788
Fűrészes garnélarák	10	0	
Leves, erőleves és mártás	43	2	
Gabonakészítmények és sütőipari termékek	7	1	
Gyümölcs- és zöldségfélék	79	0	
Fűszernövények, fűszerek és ételízesítők	342	3	
Kávé és tea	23	2	
Magvak	62	1	
Különleges táplálkozási célokra szánt élelmiszerek	1	0	
Étrend-kiegészítők	7	0	
Összesen	577	9	
A vizsgált minták összesen (%)	98	2	

3.14. Olaszország

E tagállam nem továbbította a piacon elvégzett vizsgálatok eredményeit.

3.15. Lettország

2004-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.16. *Litvánia*

2 mintát vizsgáltak meg: az egyik minta babérlevélből, a másik zöld teából származott. Mindkettő negatív volt.

300 élelmiszerüzletben hajtották végre szárított aromás fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítőkhöz tartozó okmányok ellenőrzését, arról azonban nem érkezett tájékoztatás, hogy a szárított aromás fűszernövényeket, fűszereket és növényi ízesítőket kezelték-e ionizáló sugárzással.

3.17. *Luxemburg*

Összesen 50 mintát elemeztek, amelyek közül egyikben sem mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 50		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott	
Fűszerek	10	0	EN 1788
Burgonya	10	0	EN 1788
Tea	10	0	EN 1788
Rákfélék: Fűrészcsészés garnélarák	10	0	EN 1788
Hagyma	10	0	EN 1788
Összesen	50	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.18. *Málta*

2004-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.19. *Hollandia*

Összesen 430 mintát vettek a piacon és elemeztek a besugárzás tekintetében. A 430 mintából 45 bizonyult besugárzottnak. A besugárzott minták közül csak 2 volt helyesen felcímkézve. A besugárzottnak bizonyult minták származási helyét nem tüntették fel.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 430		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott (*)	
Étrend-kiegészítő	165	38	EN 13751 EN 1788
Fűszerek és fűszernövények	220	7	EN 13751 EN 1788
Összesen	385	45	
A vizsgált minták összesen (%)	90	10	

(*) A minták közül kettő volt megfelelően felcímkézve.

3.20. *Lengyelország*

Összesen 121 mintát elemeztek. A vizsgált minták közül 7 esetében mutattak ki besugárzást, amelyek közül egyik sem volt megfelelően felcímkézve.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 121		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Száritott fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	60	6 (Szingapúr, India)	EN 1788
Burgonya	2	0	EN 1788
Vörös- és fokhagyma	13	0	EN 1788
Baromfi	7	0	EN 1788
Hántolt dió	24	1	EN 1788
Fűrészcses garnélarák, hal	8	0	EN 1788
Összesen	114	7	
A vizsgált minták összesen (%)	94	6	

3.21. *Portugália*

E tagállam nem továbbította a piacon elvégzett vizsgálatok eredményeit.

3.22. *Svédország*

2004-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.23. *Szlovákia*

Összesen 10, napraforgómagot, mogyorót, földimogyorót és mandulát tartalmazó mintát vizsgáltak az EN 1784. számú gázkromatográfiás módszerrel. Az eredmények azt mutatják, hogy egyik minta sem volt besugárzott.

3.24. *Szlovénia*

2004-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.25. *Egyesült Királyság*

Az Egyesült Királyság helyi végrehajtó hatóságai összesen 676 terméket vizsgáltak meg és elemeztek a besugárzott élelmiszerek kimutatására használt szabványosított vizsgálati módszerek segítségével. A 676 mintából 40 (6 %) bizonyult besugárzottnak.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 676		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott	
Szárított fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	333	10	EN13751:2002; EN 1778:2001
Szárított készételek	30	14	EN13751:2002; EN 1778:2001
Kuszkusz és szárított ételízesítők	0	1	EN13751:2002; EN 1778:2001
Szárított leveskeverék	5	0	EN13751:2002
Metélt és szárított ételízesítők	18	12	EN13751:2002; EN 1778:2001
Tortilla és szárított ételízesítők	2	0	EN13751:2002
Rizs és szárított ételízesítők	2	0	EN13751:2002
Tészta és szárított ételízesítők	2	1	EN13751:2002; EN 1778:2001
Gombák és ehető gombák (szárított és friss)	4	1	EN13751:2002; EN 1778:2001
Szárított gyümölcs	47	0	EN13751:2002
Friss gyümölcs	17	0	EN13751:2002
Zöldségek, beleértve a vöröshagymát	10	0	EN13751:2002
Gyógynövényteák	21	0	EN13751:2002; EN 1778:2001
Tengeri eredetű élelmiszerek, azaz kagyló, fűrészes garnélarák, homoki garnélarák és hal	40	0	EN13751:2002; EN 1778:2001
Szárított élelmiszer-összetevők	4	0	EN13751:2002
Dió	1	0	EN13751:2002
Étrend-kiegészítők	96	15	EN13751:2002; EN 1778:2001
Összesen	636	40	
A vizsgált minták összesen (%)	94	6	—

3.26. Az EU-ra vonatkozó összefoglaló

Az alábbi táblázat a vizsgált mintákat és az eredményeket foglalja össze az EU egészére vonatkozóan:

Tagállam	A nem besugárzott minták száma	A besugárzott, nem megfelelően címkézett minták száma	A besugárzott, nem megfelelően címkézett minták (%)
AT	117	1	1
BE	225	0	0
CY	NAV	NAV	NAV
CZ	16	1	6
DE	4228	74	2
DK	50	3	6
EE	NAV	NAV	NAV
EL	71	5	7
ES	NI	NI	NI
FI	217	92	30
FR	60	0	0
HU	132	2 (*)	1
IE	577	9	0
IT	NI	NI	NI
LV	NAV	NAV	NAV
LT	2	0	0
LU	50	0	0
MT	NAV	NAV	NAV
NL	385	45 (*)	10
PL	114	7	6
PT	NI	NI	NI
SE	NAV	NAV	NAV
SK	10	0	0
SI	NAV	NAV	NAV
UK	636	40	6
Összesen	6 890	279	3,9

NI: A tagállamok nem továbbították a vonatkozó információkat.

NAV: 2004-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

(*) Magyarországon és Hollandiában 1, illetve 2 besugárzott, azonban nem megfelelően felcímkézett mintát találtak.

4. Következtetések

4.1. A besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményei

Az 1999/2/EK irányelv előírja a tagállamoknak, hogy tájékoztassák a Bizottságot a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeiről, a sugárzással kezelt élelmiszerek mennyiségéről és kategóriájáról, valamint az átlagosan alkalmazott dózisokról.

2004-ben 10 tagállamban működött engedélyezett besugárzást végző létesítmény. 2003-hoz képest 3 új tagállamban található létesítményekkel egészült ki a tagállamokban engedélyezett létesítmények listája.

A 10 tagállamból csak 7 bocsátotta rendelkezésre a kezelt élelmiszercategóriákkal kapcsolatos, kért információkat.

A hiányos jelentéstétel miatt nem ismeretes az EU-ban a 2004-es év során besugárzott élelmiszerek pontos mennyisége.

4.2. A termék értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatok eredményei

2004-ben 16 tagállam végzett analitikai vizsgálatokat és nyújtotta be a kért adatokat. 6 tagállam tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem végzett analitikai vizsgálatokat az e jelentés által lefedett időszakban.

A benyújtott információk azt mutatják, hogy 2004-ben a minták 3,9 %-át kezelték sugárzással és nem címkézték fel megfelelően.

A jogsértések aránytalanul oszlanak meg az egyes termékkategóriák között. Az Ázsiából behozott termékek, főképpen az ázsiai téztafélék és száraztészták különösen érintettek. Ezenkívül meg kell jelezni, hogy 2004-ben Ázsiában nem volt az Európai Közösség által engedélyezett létesítmény.

A Bizottság reményei szerint minden tagállamban növelik az e termékekre vonatkozó ellenőrzések számát, valamint a tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket.

A tagállamok között a vizsgálatok eredményeinek tekintetében tapasztalható különbségek részben a mintavétellel és az alkalmazott vizsgálati módszerek hatékonyságával indokolhatók.

4.3. A 2005-ös évre vonatkozó jelentéshez szükséges vizsgálati eredmények benyújtásának határideje

Az 1999/2/EK irányelv 7. cikke (3) bekezdésében előírtak szerint a 2005-ben elvégzett vizsgálatok eredményeit 2006. április 30-ig kell benyújtani a Bizottságnak.
